

TOEKOMST BEELD

GEMEENTE
BARNEVELD

NOTITIE REIKWIJDTE EN DETAILNIVEAU

Toelichting

De gemeente Barneveld werkt aan zijn Omgevingsvisie. Daarin worden keuzes voor de ontwikkeling van Barneveld gemaakt. Omdat de Omgevingsvisie kaders stelt aan toekomstige ontwikkelingen die negatieve gevolgen kunnen hebben voor het milieu, doorloopt de gemeente de procedure van de milieueffectrapportage (m.e.r.-procedure). De start van het proces van de milieueffectrapportage is deze Notitie reikwijdte en Detailniveau (NRD), waarin de inhoud van het MER wordt gedefinieerd. Een milieueffectrapport beschrijft de gevolgen voor het milieu van de keuzes die in de Omgevingsvisie worden gemaakt. Om goede keuzes te maken is het belangrijk inzicht te hebben in de effecten van de verschillende keuzemogelijkheden. In deze NRD beschrijven we welke keuzemogelijkheden we onderzoeken en welke milieuaspecten voor die keuze relevant zijn.

De gemeente Barneveld staat een m.e.r.-proces voor dat ten dienste staat van het opstellen van de Omgevingsvisie. Dat betekent dat het MER de gevolgen van de mogelijk te maken keuzes onderzoekt en, daar waar dat leidt tot eventuele knelpunten, varianten ontwikkelt en onderzoekt die deze knelpunten kunnen oplossen.

Met de ter inzage legging van deze NRD geeft de gemeente Barneveld kennis van de start van de m.e.r.-procedure. De NRD ligt 6 weken ter inzage. Aan de formele overlegpartners van de gemeente, zoals de buurgemeenten, de Regio Foodvalley, het Waterschap Vallei en Veluwe en de Provincie Gelderland, vragen we om een reactie op de NRD. Ook andere belangstellende hebben de gelegenheid om te reageren op de NRD

Wij nodigen u graag uit uw reactie te geven op deze NRD. Wat mist u in de voorgenomen wijze van beoordeling of de alternatieven die worden onderzocht? Uw reactie nemen we mee in het definitief maken van de NRD.

INHOUDSOPGAVE

1. Inleiding	5
2. Procedure en proces	6
3. Vertrekpunten voor de Omgevingsvisie	8
3.1 Nationaal en provinciaal beleid	8
3.2 Regionale ruimtelijke ontwikkelingen ontwikkelbeeld Amersfoort	9
3.3 Lokaal beleid en visies	10
4. Alternatieven in het MER	12
4.1. Inleiding	12
4.2. Het nulalternatief	12
4.3. De te onderzoeken alternatieven	13
4.4. Proces van alternatiefontwikkeling en voorgenomen alternatief	15
5. Reikwijdte en detailniveau van het onderzoek	16
5.1. Beoordelingskader thema's, effecten, indicatoren en weging	16
5.2. Doelstellingen	16
5.3. Indicatoren	16
5.5. Wijze van onderzoek en detailniveau	18
5.6. Omgaan met onzekerheden	18
Bijlage Barneveldse visie en beleidskaders	19

1. INLEIDING

Barneveld staat voor grote opgaven en uitdagingen. Zo is er een woningbouwopgave, is er behoefte aan werklocaties, verandert het klimaat en staan we mogelijk voor een belangrijke transitie in het landelijk gebied. In de gezamenlijke regio's Arnhem-Nijmegen, Foodvalley en Amersfoort moet tot 2040 het aantal woningen met 100.000 toenemen, waarvan mogelijk tot 10.000 in de gemeente Barneveld. Bij meer woningen bouwen horen ook vraagstukken als bereikbaarheid, mobiliteit, werkgelegenheid, energievoorziening, biodiversiteit, landschap en leefomgeving. We hebben behoefte aan vitale kernen, goede verbindingen en een aantrekkelijke groene leefomgeving.

Als het gaat om onze leefomgeving zijn er grote uitdagingen. We willen de natuurgebieden behouden en verbeteren. Dit betekent dat we niet gaan bouwen in kwetsbare gebieden en groene buffers willen behouden. De nationale aanpak van de stikstofdepositie in natuurgebieden werkt ook door in onze gemeente. Daarbij we willen de natuurgebieden ook gebruiken om te recreëren, wat eisen stelt aan de toegankelijkheid, bereikbaarheid en de infrastructuur.

Het gaat om het vinden van een goede balans tussen gebruiken, beschermen en ontwikkelen. De agrarische bedrijvigheid in en om Barneveld staat aan de vooravond van mogelijk grote veranderingen. Het flink moeten terugdringen van de stikstofuitstoot leidt mogelijk tot een vermindering van het aantal dieren en bedrijven in onze regio en daarmee in het buitengebied van onze gemeente. Ook de ontwikkelmogelijkheden van bestaande bedrijven veranderen. We zijn daarin mede afhankelijk van de besluiten van het Rijk.

De Omgevingsvisie Barneveld maakt keuzes en stelt kaders voor de toekomstige ontwikkeling van onze gemeente. Daarbij is het duidelijk dat er daadwerkelijk keuzes moeten worden gemaakt. Niet alles is overal mogelijk. Al deze keuzes en kaders kunnen gevolgen hebben voor de fysieke leefomgeving en heeft betrekking op verschillende sectoren. Om het belang van die gevolgen goed mee te nemen in het opstellen en besluiten over de Omgevingsvisie, doorloopt de gemeentede procedure van demilieueffectrapportage. De eerste formele stap in deze procedure is deze Notitie Reikwijdte en Detailniveau (NRD).

2. PROCEDURE EN PROCES

M.e.r en MER: procedure en rapport

In deze Notitie Reikwijdte en Detailniveau (NRD) wordt zowel de term m.e.r als MER genoemd. Er is een verschil in betekenis van deze afkortingen. De milieueffectrapportage (afkorting m.e.r.) is een procedure die de milieueffecten van een plan in beeld brengt voordat de overheid daar een besluit over neemt. De onderzoeksresultaten van de m.e.r worden gepubliceerd in het milieueffectrapport (afkorting MER).

2.1 DOEL VAN DE MILIEUEFFECTRAPPORTAGE

De m.e.r. voor de Omgevingsvisie ondersteunt de besluitvorming over de Omgevingsvisie. De m.e.r. heeft als doel om het milieu een volwaardige plaats te geven binnen de bestuurlijke besluitvorming. Het milieuonderzoek levert informatie over de gevolgen voor het milieu voor de voornemens in de Omgevingsvisie. Ook beschrijft de Omgevingsvisie de ambities en doelen op het gebied van milieu en wordt getoetst of deze met het voorgenomen beleid behaald kunnen worden. Met het MER en de reacties daarop kan de gemeenteraad de gevolgen voor het milieu bij haar afwegingen geïnformeerd en volwaardig betrekken.

Wat is een Omgevingsvisie?

De Omgevingsvisie is een langetermijnvisie van de gemeente voor de fysieke leefomgeving en heeft betrekking op het hele grondgebied van de gemeente Barneveld. De Omgevingsvisie beschrijft op samenhangende wijze de doelen en ambities als het gaat om de ontwikkeling van Barneveld tot 2040.

In de Omgevingsvisie worden bijvoorbeeld belangen afgewogen in keuzes over de ontwikkeling van nieuwe woon- en werkgebieden, de ontwikkelingsmogelijkheden voor de landbouw en recreatie in het buitengebied en de wijze waarop de doelen met betrekking tot natuur, klimaat en de energietransitie worden ingevuld. Hieruit volgt in woord en beeld de wenselijke ontwikkelrichting voor de gemeente.

De Omgevingsvisie is alleen bindend voor de gemeente zelf en bevat geen regels die bindend zijn voor burgers en bedrijven. Wel bevat de Omgevingsvisie de hoofdlijnen van beleid en geeft daarmee richting aan de verdere uitwerking in vervolgbesluiten, zoals besluiten over het gemeentelijk Omgevingsprogramma (gericht op uitvoering van maatregelen), het gemeentelijke Omgevingsplan (regels voor activiteiten en functies op locaties) en omgevingsvergunningen (toestemmingen voor concrete activiteiten). Die vervolgbesluiten bevatten wel regels die bindend zijn voor burgers en

bedrijven. De Omgevingsvisie is daarom kaderstellend voor toekomstige besluiten.

M.e.r.-plicht en inhoudelijke eisen

In de Omgevingswet is een Omgevingsvisie benoemd als in principe m.e.r.-plichtig omdat deze kaderstellend is voor latere m.e.r.-(beoordelings)-plichtige besluiten of als een Passende beoordeling moet worden gemaakt op grond van de Wet natuurbescherming. Eisen over de inspraak op de onderzoeksaanpak en de kennisgeving staan niet meer in de wet en zijn dus vormvrij. In de Omgevingswet zijn de m.e.r.-beoordelingsplichtige projecten en - besluiten benoemd in bijlage V van het Omgevingsbesluit, zoals A1 intensieve veehouderijen, J10 industrieterreinen en J11 stedelijke ontwikkelingsprojecten.

De inhoudsvereisten van het MER zijn afgeleid van de Europese richtlijn voor Strategische Milieubeoordeling (SMB). Deze richtlijn is bedoeld om milieueffecten van plannen en programma's tijdens de voorbereiding ervan in beeld te brengen in de vorm van een milieurapport.

DE ROL VAN DEZE NOTITIE REIKWIJDTE EN DETAILNIVEAU (NRD) IN DE M.E.R.

De NRD bepaalt de reikwijdte en het detailniveau van het onderzoek voor het op te stellen MER. Tevens informeert de NRD betrokkenen en belanghebbenden over het uit te voeren milieuonderzoek en biedt de inspraakprocedure hen de gelegenheid een reactie in te dienen over de aanpak van de m.e.r. Met de NRD beantwoorden we vragen als: waarop moet het onderzoek zich vooral gaan richten, wat is minder belangrijk, en wat kan zelfs helemaal buiten beschouwing blijven?

'Reikwijdte' staat voor de onderwerpen die het MER moet gaan bestrijken: welke alternatieven moeten onderzocht worden en welke milieuaspecten zijn relevant in het onderzoek? Bij 'detailniveau' draait het om de vraag hoe uitgebreid en op welk schaalniveau de verschillende milieuaspecten onderzocht worden en op welke manier dat onderzoek moet worden uitgevoerd.

2.2 PROCEDURE

Het MER wordt opgesteld ten behoeve van de besluitvorming over de Omgevingsvisie door de gemeenteraad van Barneveld. Het MER zelf vormt een bijlage bij de Omgevingsvisie en dient als onderbouwing van de besluitvorming over de hoofdlijnen van het beleid. De verplichting en uitvoering van een Milieueffectrapportage is geregeld in hoofdstuk 7 van de Wet milieubeheer en kent een aantal belangrijke stappen. Op deze stappen gaan we hieronder in.

Openbare kennisgeving en raadpleging

Voor deze m.e.r.-procedure is kennisgeving/publicatie van de start van de m.e.r.-procedure met (een vormvrije) reactiemogelijkheid vereist. Iedereen is in de gelegenheid om binnen zes weken te reageren op deze NRD. Gelijktijdig raadplegen we andere bestuursorganen, zoals de provincie, het waterschap en buurgemeenten.. De ontvangen reacties naar aanleiding van de kennisgeving en raadpleging verwerken we in een reactienota, waarin we motiveren op welke wijze de reacties opgepakt worden in het m.e.r.-proces. Deze

reactienota sturen we vervolgens ter kennisgeving naar de gemeenteraad en naar de indieners van de reacties.

Opstellen MER, zienswijzen en toetsing MER

Het MER brengt de effecten van het voorgenomen beleid en mogelijke alternatieven op de omgeving in beeld. Het MER en de ontwerp-Omgevingsvisie worden tegelijkertijd ter inzage gelegd. Gedurende een periode van zes weken kan een ieder zijn of haar zienswijze over de ontwerp Omgevingsvisie en het bijbehorende MER kenbaar maken.

Tegelijkertijd met de ter inzage legging van het MER vragen we advies aan de onafhankelijke Commissie m.e.r. De Commissie-m.e.r. toetst of het MER alle informatie bevat die nodig is om het milieubelang volwaardig mee te wegen bij het vaststellen van de Omgevingsvisie. Het advies van de Commissie en de ontvangen zienswijzen verwerkt het college van B&W vervolgens in een zienswijzennota, waarbij het college motiveert waarom een zienswijze wel of niet wordt overgenomen in de Omgevingsvisie of het MER.

INHOUDSVEREISTEN MER

- Een beschrijving van wat met de vaststelling van de Omgevingsvisie wordt beoogd.
- Relevante plannen, wetten, regels en besluiten (bestaand beleid)
- Maatschappelijke opgaven die vanuit andere wetten / overheden zijn opgelegd
- Staat van de leefomgeving en trends: een beschrijving van de bestaande situatie en verwachte ontwikkeling, zoals die er zou zijn zonder vaststelling van de Omgevingsvisie.
- Redelijkerwijs in beschouwing te nemen alternatieven en effecten van die alternatieven.
- Vergelijking van alternatieven en een motivering van keuzen, in het licht van de milieueffecten en doelbereik
- Een beschrijving van de maatregelen om belangrijke nadelige gevolgen op het milieu te voorkomen, te beperken of zoveel mogelijk teniet te doen.
- Een overzicht van de leemten in kennis bij de beschrijvingen van de bestaande toestand van het milieu en de gevolgen voor het milieu.
- Opstellen van een monitoringsplan
- Een zelfstandig leesbare samenvatting van het MER. de gevolgen voor het milieu.
- Opstellen van een monitoringsplan
- Een zelfstandig leesbare samenvatting van het MER.

3. VERTREKPUNTEN VOOR DE OMGEVINGSVISIE

3.1 NATIONAAL EN PROVINCIAAL BELEID

De Omgevingsvisie Barneveld brengt beleid over de gehele fysieke leefomgeving bijeen. Voor een deel zal er sprake zijn van voortzetting van bestaand beleid, voor een deel zullen er ook nieuwe keuzes gemaakt moeten worden. Het vertalen van de bestaande beleidskaders in de visie is onderdeel van het visievormingsproces. De Nationale en Provinciale Omgevingsvisies zijn als kaders en voor de integrale samenhang van beleid relevant. Daarom volgt van deze beleidskaders een beknopte samenvatting.

De Nationale Omgevingsvisie (NOVI)

De Nationale Omgevingsvisie (NOVI)

In de Nationale Omgevingsvisie (NOVI) geeft het Rijk een langetermijnvisie voor de toekomst en de ontwikkeling van de leefomgeving in Nederland. De NOVI brengt de langetermijnvisie (tot 2050) in beeld, waarbij de verschillende onderdelen van de leefomgeving in hun onderlinge samenhang worden gezien. De NOVI stelt vier prioriteiten die van nationaal belang zijn:

- Ruimte voor klimaatadaptatie en energietransitie;
- Duurzaam economisch groeipotentieel;
- Sterke en gezonde steden en regio's;
- Toekomstbestendige ontwikkeling van het landelijk gebied.

Door de toenemende druk op de fysieke leefomgeving kunnen belangen botsen. Het streven van het NOVI is combinaties van functies te maken (meervoudig ruimtegebruik). Dit is niet altijd mogelijk, in dat geval moeten er belangen worden afgewogen. De NOVI gaat uit van de volgende drie afwegingsprincipes:

- Combinaties van functies gaan voor enkelvoudige functies.
- Kenmerken en identiteit van een gebied staan centraal.
- Afwentelen moet worden voorkomen.

Het Rijk, provincies en gemeenten zijn gezamenlijk verantwoordelijk voor de uitvoering van de NOVI. Dat betekent ook dat de Omgevingsvisies van Rijk, provincies en gemeenten waar nodig en mogelijk op elkaar moeten aansluiten.

Provinciale Omgevingsvisie Gelderland (POVI)

Een gezond, veilig, schoon en welvarend Gelderland staat centraal in de Omgevingsvisie Gelderland. Dat doet Gelderland door de focus te leggen op een duurzaam, verbonden en economisch krachtig Gelderland. Dat gebeurt aan de hand van ambities op de volgende terreinen:

Energietransitie

In 2050 is Gelderland klimaatneutraal, te bereiken door grootschalige besparing en opwekking uit verschillende duurzame bronnen van energie (zoals wind, zon, waterkracht, biomassa en bodemenergie) en door het stimuleren van innovatie en het uitrollen van bewezen technieken. Als tussendoel geldt een reductie van 55% broeikasgasreductie in Gelderland in 2030.

Klimaatadaptatie

Gelderland wil in 2050 klimaatbestendig zijn en goed voorbereid en toegerust zijn op de gevolgen van klimaatverandering: wateroverlast, droogte, hittestress en overstromingsgevaar. Gelderland wil zorgen voor een klimaatbestendige en schone bodem en ondergrond en voor schoon en gezond grond- en oppervlaktewater en drinkwater.

Circulaire economie

Gelderland wil de eerste afvalloze provincie van Nederland zijn door er voor te zorgen dat grondstoffen blijvend hun waarde behouden in de Gelderse industrie. Om dit te bereiken moet in 2030 het gebruik van primaire grondstoffen in Gelderland met 50% zijn teruggebracht. Gelderland focust zich op de Gelderse Food sector en op het recyclen van kunststoffen en consumentengoederen.

Biodiversiteit

Gelderland wil een stimulerend en beschermend beleid voor biodiversiteit. Het doel is dat het in 2050 goed gaat met de biodiversiteit in Gelderland, óók buiten de specifiek als natuur aangewezen gebieden. In Gelderland wordt natuurinclusief gewerkt. Het doel is dat in 2030 75% van de Europese doelen van de vogel- en habitatrichtlijn zijn behaald. Gelderland blijft werken aan een compact en hoogwaardig stelsel van onderling verbonden natuurgebieden met aandacht voor de kwaliteiten van natuurgebieden en landschappen en het beschermen van flora en fauna.

Bereikbaarheid

In 2050 moet de groei van de mobiliteit op een slimme manier zijn opgevangen en verplaatsen mensen in Gelderland zich veilig, snel, betaalbaar en klimaatneutraal. Snel en veilig internet fungeert daarbij als alternatief voor fysieke verplaatsingen. Het doel is dat in 2050 ook het netwerk voor goederenvervoer toegankelijk, duurzaam en klimaatneutraal is.

Het woon- en leefklimaat

Gelderland heeft een aanbod aan woningtypen en woonmilieus passend bij de diversiteit aan woningvraag; voor ieder een passende, duurzame woning. Gelderland benut de bestaande bebouwde omgeving optimaal met voldoende ruimte voor klimaatadaptieve maatregelen. Alle nieuwbouw wordt aardgasloos aangelegd en zoveel mogelijk circulair gebouwd. Woningen in Gelderland zijn in 2050 klimaatneutraal.

3.2 REGIONALE RUIMTELIJKE ONTWIKKELINGEN

Ontwikkelbeeld Amersfoort

Regio Amersfoort en Provincie Utrecht hebben samen het initiatief genomen om een verstedelijkingsstrategie te ontwikkelen voor de periode 2030-2040 om de groei van Regio Amersfoort voor wonen, werken, bereikbaarheid en landschap in goede banen te leiden. In 2021 is in dit kader het Ontwikkelbeeld Regio Amersfoort Centraal vastgesteld. De strategie loopt parallel aan en is afgestemd met de verstedelijkingsstrategie Groene Metropool (Arnhem-Nijmegen-Foodvalley) en hangt nauw samen met Metropoolregio's Utrecht en Amsterdam. In de strategie voor de periode 2030-2040 staan focusgebieden centraal. Gebieden waar binnen maximaal 10 minuten fietsen van bestaande stations wonen, werken en hoogwaardige openbare ruimte samenkomen. De kern Barneveld is één van die focusgebieden. Onlosmakelijk deel van de strategie is bouwen voor vitaliteit en een sterke verbinding en inzet op versterking van het omliggende landschap waar ook veel ruimtelijke opgaven spelen. De verstedelijkingsopgaaft rust op zes pijlers:

1. Robuust maken unieke landschappelijke structuren voor de leefkwaliteit;

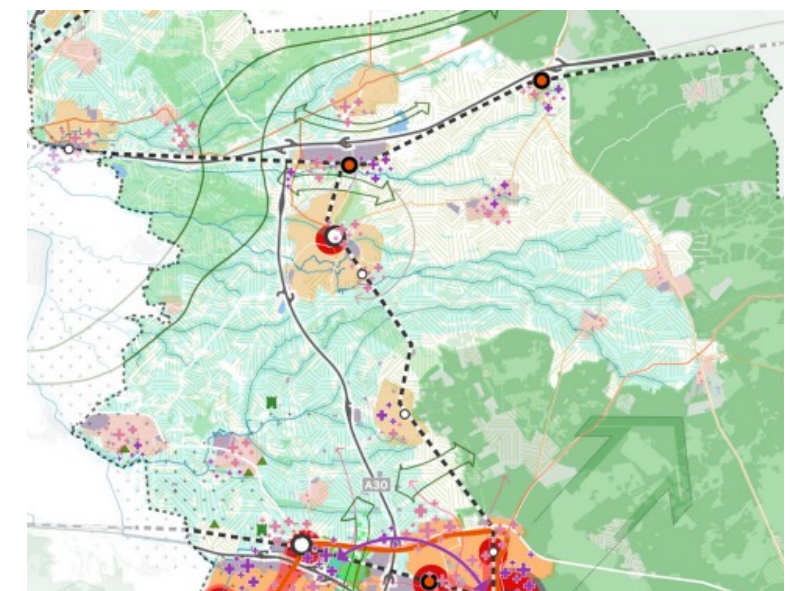
2. Combineren en prioriteren van ruimtevragers in buitengebied om lokale vitaliteit te waarborgen;
3. Wonen en werken in focusgebieden rondom bestaande knopen;
4. Aanjagen nationale betekenis van regio met unieke economische ecosystemen;
5. Inzetten op gezonde mobiliteit als volwaardig keuzealternatief;
6. Integraal aanpakken bereikbaarheid op multimodale corridors.

Verstedelijkingsstrategie Arnhem-Nijmegen & Foodvalley

In 2019 is met het Rijk afgesproken om voor de regio Arnhem-Nijmegen-Foodvalley ('Groene Metropool') een integrale verstedelijkingsstrategie voor de periode 2020-2040 op te stellen. In 2021 is een Verstedelijkingsconcept door betrokken partijen vastgesteld met ontwerpprincipes voor de verschillende bouwstenen om de verstedelijk vormt te geven. Dit alles onder de zinspreuk "Meer Landschap, Meer stad".

Op gebiedsniveau werken we in acht gebiedsuitwerkingen doort aan een verdere vertaling van de ontwerpprincipes. Barneveld is gelegen in en vormt de kern van het gebied Foodvalley-Noord. Met de samenwerkingsafspraken vormt dit geheel de Verstedelijkingsstrategie. Deze onderdelen worden nog verder uitgewerkt.

Deze samenwerking zal bekrachtigd worden met een zogenoemd Verstedelijkingsakkoord. In dat akkoord staan de voorwaarden voor de verdere samenwerking volgens de principes van het Verstedelijkingsconcept, de fasering en de vereiste (onderzoeks)investeringen. De Verstedelijkingsstrategie staat niet op zichzelf. Er zijn meer ruimtelijke trajecten in uitvoering.

3.3 LOKAAL BELEID EN VISIES

De op te stellen Omgevingsvisie is een integraal document dat een groot aantal beleidsterreinen van de gemeente Barneveld omvat. Voor veel van die beleidsterreinen is door de jaren heen beleid ontwikkeld. Daar waar dit beleid actueel is zal het in de Omgevingsvisie worden overgenomen, daar waar dat nodig is zal het beleid worden vernieuwd. In het onderstaande gaan we op de voor de Omgevingsvisie belangrijkste lokale visies in. In de bijlage komen ook de andere visies en beleidsnota's aan de orde, die van belang zijn voor Barneveld en voor de Omgevingsvisie.

De Strategische Visie Barneveld 2030

Op 28 september 2016 is de Strategische Visie Barneveld 2030 door de Raad vastgesteld als de integrale en overkoepelende toekomstvisie voor Barneveld.

Samengevat zijn voor de Omgevingsvisie de volgende centrale keuzes van belang:

- We werken vanuit het principe Zelf-samen-gemeente: iedereen is in eerste instantie verantwoordelijk voor zichzelf; daarna is er een rol voor de omgeving en maatschappelijke verbanden; de gemeente zorgt voor een vangnet;
- De groei naar 65.000 – 70.000 inwoners in 2040 te faciliteren, met daarbij passende werkgelegenheid en met behoud van leefbaarheid en eigen identiteit van de kernen;
- Meer variatie en flexibiliteit in woningen en voorzieningen te realiseren in wijken en dorpen;
- Ons economisch te profileren met de agro-food en logistieke waardeketens en bijzondere aandacht te

hebben voor groeisectoren zoals ICT. Een samenhangend en geïntegreerd digitaal platform te ontwikkelen voor het verzamelen en delen van informatie en diensten;

- Te werken aan zowel een optimale externe bereikbaarheid van de gemeente als geheel als van de individuele woon- en werklocaties;
- De kansen voor multimodaal transport van mensen en goederen goed te benutten en te faciliteren;
- Variatie te ontwikkelen in werklocaties: ruimte voor sectorale en thematische bundeling en voor slimme functiecombinaties;
- Het toeristisch potentieel en een aantrekkelijk landschap te versterken;
- Ruimte te bieden aan duurzame groei/ontwikkeling van de primaire agrarische sector in combinatie met passende nieuwe functies;
- Een energieneutrale en klimaatbestendige gemeente te worden;
- De circulaire economie en bio-based kringlopen leidende principes te laten zijn bij nieuwe ontwikkelingen;
- Sterk in te zetten op schone mobiliteit.

Deze centrale keuzes zijn uitgewerkt in een aantal koersen die verdeeld zijn over 7 verschillende thema's. De koersen gelden als een vastgesteld kader voor beleid en uitvoering. Vanwege nieuwe opgaven die op ons af komen (onder andere de verwachte verdere toename van de groei, de verstedelijkingsopgave, de landbouwtransitie naar kringlooplandbouw en het benoemen van doelen in hun onderlinge samenhang) is dit document op onderdelen niet actueel of voorziet niet in de integrale afweging die voor de Omgevingsvisie nodig is.

Hoofdpijnennotitie Barneveld 2040

Op 7 juli 2021 heeft de Raad van Barneveld de Hoofdpijnennotitie vastgesteld. Deze Hoofdpijnennotitie Barneveld 2040 is bedoeld als vertrekpunt voor de Omgevingsvisie Barneveld en bevat een aantal richtinggevende uitspraken, inclusief de hoofdpijnen voor de uitwerking daarvan.

De focus ligt daarbij op de ontwikkelings- (en eventuele groei)opgaven voor de gemeente.

- De gemeente Barneveld kiest vanuit haar maatschappelijke opgave voor het faciliteren van de verdere groei van het inwonertal naar zo'n 80.000 à 85.000 inwoners in 2040
- De gemeente blijft investeren in het welzijn van onze inwoners
- Woningbouw vindt niet alleen in Barneveld en Voorthuizen plaats, maar in alle kernen
- Er is een goede balans in de ruimtevrage van woningbouw, landbouw, energietransitie en natuur
- We investeren extra in de kwaliteit van onze leefomgeving
- We investeren in de mobiliteit en bereikbaarheid van Barneveld
- We investeren in het vestigingsklimaat van Barneveld

Woonvisie 2021 – 2025 “wonen voor jong en oud”.

Op 18 maart 2021 heeft de Gemeenteraad ingestemd met de Woonvisie en de vier daarin gestelde ambities:

1. We houden ons woningbouwtempo hoog,
2. Extra aandacht voor jongeren/starters en ouderen in de woningdifferentiatie,
3. We werken aan vitale en gedifferentieerde buurten en kernen.

4. We werken aan een duurzame en klimaatbestendige woningvoorraad en omgeving vast te stellen als koers voor 2025.

Tevens heeft de Raad het werkprogramma uit de Woonvisie vastgesteld als kader voor beleid en uitvoering.

Het Sociaal Beleidsplan ‘Mensen Voorop’

Het Beleidsplan Sociaal Domein “Mensen voorop” is een uitwerking van de koers en de opgaven voor het sociaal domein die in de Strategische Visie Barneveld 2030 zijn benoemd. Het Beleidsplan Sociaal Domein ‘Mensen Voorop’ geeft naast de Strategische Visie duidelijke richting mee voor de fysieke leefomgeving.

Het benoemt de volgende kernwaarden als uitgangspunt:

- Kinderen groeien op in een rookvrije omgeving
- Voor iedereen zijn er - dichtbij en toegankelijk - aantrekkelijke plekken
- De leefomgeving is beweegvriendelijk en draagt bij aan een gezond gewicht
- Wonen en druk verkeer zijn gescheiden
- Functies (wonen, werken, voorzieningen) zijn goed gemengd, overlastgevende bedrijven staan op afstand
- Actief vervoer (lopen en fietsen) is in beleid, ontwerp en gebruik de standaard
- Tussen kernen zijn goede (e-)fietsverbindingen en OV-verbindingen Het binnenklimaat van gebouwen is prettig, veilig en gezond
- Minimaal één zijde (gevel) van een woning is aangenaam
- Er zijn voldoende betaalbare levensloopgeschikte woningen

PROGRAMMAPLAN DUURZAAMHEID

Een belangrijk beleidskader dat in 2022 is vastgesteld is het Programmaplan duurzaamheid. Het plan bestaat uit een aantal pijlers die alle een invalshoek zijn van het thema duurzaamheid: energie, duurzame mobiliteit, klimaatadaptatie, biodiversiteit, circulaire economie en een duurzaam voedselsysteem. Deze onderwerpen krijgen hun vertaling in de omgevingsvisie

4. ALTERNATIEVEN IN HET MER

4.1. INLEIDING

In een MER moeten, naast het voorgenomen beleid, ook de redelijkerwijs in beschouwing te nemen alternatieven worden onderzocht. Er dient ook een vergelijking te worden gemaakt tussen de mogelijke milieugevolgen bij de autonome ontwikkeling, de milieugevolgen van de voorgenomen activiteit en van de mogelijke alternatieven.

In het MER staan ingrepen in de ruimtelijke leefomgeving centraal die mogelijk een grote invloed op het milieu- en de leefkwaliteit hebben. Een aantal van deze ingrepen zijn op zichzelf m.e.r.-plichtig. Ook heeft Barneveld te maken met haar ligging tegen de Veluwe aan, waardoor er in een aantal gevallen sprake is van de verplichting op een (m.e.r.-plichtige) passende beoordeling uit te voeren. Voor de gemeente Barneveld gaat het dan met name om gebieden voor nieuwe woningen, om nieuwe bedrijventerreinen en om grote veranderingen in het landelijke gebied zoals wijziging in de agrarische bedrijvigheid of grootschalige natuurontwikkeling. Voor ruimtelijke plannen of initiatieven waarvoor al een MER is opgesteld, doen we dat werk niet over. We maken gebruik van de uitkomsten, zoals van de MER voor de Windvisie en de MER voor de Oostelijke Rondweg Barneveld. Over deze weg is nog geen besluit genomen. Het behoort daarmee ook niet tot de autonome ontwikkeling. De uitkomsten van het MER voor de rondweg worden betrokken in de m.e.r. voor de Omgevingsvisie.

4.2. HET NULALTERNATIEF

In een milieueffectrapport worden mogelijke alternatieven voor de ontwikkeling van Barneveld vergeleken met het nulalternatief. Het nulalternatief gaat uit van de huidige situatie en de ontwikkelingen bij voortzetting van het bestaande beleid. In het nulalternatief ontwikkelt de gemeente Barneveld zich zonder aanvullende ambities. Voor de verschillende beleidsterreinen ziet dat er als volgt uit.

Wonen

Het aantal woningen neemt toe conform de behoefte, tot en met 2040 zijn dat er ongeveer 6.000. Van deze 6.000 woningen zijn 5.000 woningen al min of meer in concrete plannen opgenomen. In de Omgevingsvisie moet nog voor ongeveer 1.000 woningen ruimte worden gevonden. Deze woningen komen, conform

de verdeling in de laatste jaren, vooral in de kernen Barneveld en Voorthuizen (80%). De overige woningbouw vindt plaats in de andere kernen (20%). Het nulalternatief vult de bestaande plancapaciteit op. Het gaat dan bijvoorbeeld om de woningbouwlocaties Bloemendal in Barneveld en de uitbreidingslocaties van Voorthuizen.

Werken en mobiliteit

Voor bedrijventerreinen wordt de bestaande plancapaciteit gerealiseerd: ca. 45 ha. Deze 45 ha biedt plaats voor een verscheidenheid aan bedrijven. Een bedrijf dat mogelijk in de toekomst zal worden gevestigd is een Railterminal op Harselaar. Deze plannen zijn nog onvoldoende concreet en zeker om in het nulalternatief op te nemen.

Automobiliteit blijft voor Barneveld de meest belangrijke vorm van vervoer. De verwachting is dat zonder aanvullend beleid het OV en de fiets wat meer zullen worden gebruikt. Er vindt geen extra inzet plaats op nog meer gebruik van openbaar vervoer zoals betere trein- en busverbindingen. Kernen als Stroe en Kootwijkerbroek hebben te maken met sluipverkeer. Dit kan op termijn afnemen als de A1 en A30 een betere verkeersafwikkeling en doorstroming krijgen doordat aanpassing en verbreding. Dit is onzeker aangezien een besluit hierover nog niet is genomen. De doorstroming in de kern Barneveld is een fors knelpunt. Aangenomen wordt dat eerder toeneemt dan afneemt. In de autonome ontwikkeling worden nog geen maatregelen getroffen. Dat geldt in algemene zin ook voor verkeersveiligheid.

Toerisme en recreatie

De gemeente Barneveld kent een relatief grote toeristisch-recreatieve sector als gevolg van de gunstige ligging aan de Veluwe. De vele vakantieparken zijn een sprekend voorbeeld. Toerisme leidt enerzijds tot werkgelegenheid en draagt bij aan vitaliteit van kernen, maar legt tegelijkertijd ook druk op haar omgeving, waaronder de kwetsbare natuur van de Veluwe. Het nulalternatief voorziet niet in uitbreiding van verblijfsrecreatiecapaciteit, maar wel in kwaliteitsverbetering daarvan. Ten aanzien van dagrecreatieve voorzieningen geldt een meegroeien van voorzieningen met de groei van de bevolking in de vorm van recreatief groen en een routenetwerk.

Energie en klimaatadaptatie

Barneveld voert het Klimaatakkoord uit. Dat betekent onder andere de inzet op zonne- en windenergie. In het nulalternatief betekent dat tot 2030 de plaatsing van drie windmolens bij de Harselaar en de aanleg van een aantal zonnevelden. Bij de aanpak van de verdroging en wateroverlast volgen we de plannen en initiatieven van het Waterschap en de provincie. In het nulalternatief betekent dat tot 2030 de plaatsing van drie windmolens bij de Harselaar en de aanleg van een aantal zonnevelden. Bij de aanpak van de verdroging en wateroverlast volgen we de plannen en initiatieven van het Waterschap en de provincie.

Agrarisch ondernemen en landschapsontwikkeling

In het landelijke gebied zijn mogelijk veranderingen aan de orde met nieuw Rijksbeleid. Er wordt een groot Nationaal programma voor het landelijk gebied opgezet, mede als gevolg van de stikstofproblematiek. Daarnaast zijn er tal van ontwikkelingen in hoe de agrarische sector onderneemt op vlakken als emissies, duurzaamheid en het sluiten van ketens. Dat maakt de autonome ontwikkeling deels onduidelijk en sowieso onzeker. Wel zien we dat emissies vanuit de landbouw invloed hebben op het woon- en leefklimaat in onze gemeente. Om de emissies uit de landbouw terug te dringen is in onze regio het Interimbeleid ontwikkeld en uitgevoerd. Met dat interimbeleid zijn de emissies uit de pluimveesector aanzienlijk teruggedrongen. Ook is Barneveld deelnemer aan het Schone lucht akkoord, dat een gezondheidswinst van 50% in 2030 ten opzichte van 2016 wil realiseren. De landbouw maakt een belangrijk onderdeel uit van de maatregelen in het Schone lucht akkoord.

Wel zien we dat door diverse oorzaken agrarische bedrijven stoppen. Dit leidt tot schaalvergroting van bestaande bedrijven en tot functieverandering naar bijvoorbeeld zorg en recreatie. Een andere belangrijke ontwikkeling komt van het Rijk, die om de stikstofuitstoot terug te dringen rechten gaat opkopen, wat een rem zet op de schaalvergroting. Ook zien we dat de aandacht voor dierenrechten toeneemt. Wat dat gaat betekenen is onzeker, maar voor de autonome ontwikkeling gaan we vooralsnog uit van een afname van 10% van het aantal dieren. We verwachten dat deze ontwikkeling zich autonoom doorzet

Tot slot heeft gemeente al ambities voor landschapsontwikkeling, zoals de Esvelderbeek zone en een robuuste structuur aan de westkant van Barneveld.

Ook voor het buitengebied gaat de referentiesituatie uit van de consequenties van het vastgestelde landelijke, provinciale en gemeentelijke beleid en de uitwerking daarvan in regels, zoals het bestemmingsplan buitengebied, het functieveranderingsbeleid, gemeentelijke visies voor toerisme & recreatie en de landelijke, provinciale en gemeentelijke milieuregels met betrekking tot de landbouw.

Vanwege onzekerheden met betrekking tot feitelijke ontwikkelingen en kaders in wet- en regelgeving op de langere termijn, zal er in het MER expliciet worden ingegaan op de onderverdeling en opbouw van de referentiesituatie, te weten:

- De bestaande situatie (2022) aangevuld met concrete vastgestelde ontwikkelingen die op de korte- of middellange termijn zullen worden gerealiseerd (tussen nu en 2030)
- De verwachte autonome ontwikkeling op de langere termijn (tot 2040), op basis van de verwachte autonome ontwikkelingen in- en rondom Barneveld en generieke ontwikkelingen.

Omdat er voor diverse thema's, zoals de opgaven voor stikstof, klimaat en de energietransitie op landelijk en provinciaal niveau doelen zijn vastgesteld voor bijvoorbeeld 2030 en 2035, maar de uitwerking van dat beleid nog geconcretiseerd moeten worden, wordt er mogelijk gebruik gemaakt van scenario's die ingaan op verschillende invullingen van die vastgestelde doelen. Die scenario's zullen dan gebruikt worden voor de beschrijving van de referentiesituatie als voor de beschrijving van de effecten van het voorgenomen beleid en alternatieven

4.3. DE TE ONDERZOEKEN ALTERNATIEVEN

Voor de Barneveldse leefomgeving zien we grofweg twee grote opgaven met mogelijk belangrijke gevolgen. De eerste is de invulling van de verstedelijkingsopgave (woningbouwopgave, werklocaties, mobiliteit en de leefomgeving). De tweede is de transitie van de landbouw en de ontwikkeling van het landelijke gebied. Beide ontwikkelingen vormen de basis voor de te onderzoeken alternatieven.

In eerste instantie worden twee alternatieven onderzocht. Deze hebben verschillende invalshoeken voor de opgaven waar Barneveld voor staat. De alternatieven worden hieronder op hoofdlijnen beschreven en vormen de basis voor de in het MER uit te werken alternatieven. Het eerste alternatief gaat er vanuit dat we zuinig zijn op onze ruimte en leefomgeving en dat we op zoek

gaan naar een goede balans tussen gebruiken, beheren en beschermen. Het tweede alternatief gaat uit van de cultuur van Barneveld waarin ondernemerschap en een grote eigen verantwoordelijkheid van de Barnevelder centraal staan.

Alternatief 1: balans tussen gebruiken, beheren en beschermen.

In alternatief 1 volgen we de koers zoals uitgezet in de NOVI, de duurzaamheidsdoelen van de Verenigde Naties, de principes van het ontwikkelbeeld Amersfoort en de verstedelijkingsstrategie van FoodValley / Arnhem-Nijmegen.

In dit alternatief vindt de groei vooral plaats in de kernen Barneveld en Voorthuizen, die daarmee een meer stedelijk karakter krijgen. Alle andere kernen ontwikkelen zich gericht op vitaliteit en in samenhang met de omliggende leefomgeving. We groeien sterker dan de autonome verwachting, maar niet maximaal. Het gaat om 8.000 extra woningen tot 2040 (dus 2.000 meer dan in het nulalternatief) en daarmee om circa 20.000 nieuwe Barnevelders. Deze groei is vooral bestemd voor inwoners van Barneveld en gemeenten van de Foodvalley . Met de uitbreiding realiseren we een diversiteit aan woningen met aandacht voor levensbestendige woningen en woningen voor senioren. We houden kernen compact en kiezen veel meer voor gestapelde bouw en multifunctionaliteit.

In dit alternatief zetten we niet in op een uitbreiding van de bedrijventerreinen. De in het nulalternatief aangeduide groei is genoeg om in onze toekomstige behoefte aan bedrijventerreinen te voorzien. We streven ernaar onze bestaande en nieuwe bedrijventerreinen duurzaam in te richten, dus met aandacht voor een groene energievoorziening, materiaalkringlopen en duurzaam vervoer.

Voor de bereikbaarheid zetten we in op de optimale benutting van bestaande infrastructuur en zetten we in op een sterke verbetering van hoogwaardig openbaar vervoer. De drie stations in Barneveld worden ingericht als “vervoershubs” waar kan worden overstapt op nieuwe vormen van vervoer gericht op deelgebruik en de (elektrische) fiets.

In het landelijke gebied stimuleren we de overgang naar een landbouw in nauwe relatie met de kwaliteit en capaciteit van het landschap en een hechte samenhang met alle kernen en oog voor natuurlijk waarden.

We streven naar kringlooplandbouw, waarbij we andere eiwitgewassen en reststromen benutten. De doelstellingen van het Rijk voor vermindering van de veestapel en de stikstofuitstoot van de landbouw staan hierbij centraal. Daar hoort een ander verdienmodel bij, waarbij diensten zijn gericht op klimaatadaptatie, natuurherstel en emissiereductie en onderdeel worden van een gezonde en duurzame bedrijfsvoering van agrarisch ondernemers. Daarmee moet ruimte ontstaan voor een natuurlijk landschap dat Barnevelders meer gebruiksmogelijkheden biedt, bijvoorbeeld als uitloopgebieden in de randzones van de kernen en beekdalen als drager van wandelroutes. Daarmee worden de kansen voor het toerisme versterkt. We zetten niet in op grootschalige recreatieve voorzieningen, kleinschaligheid wordt de drager van het toerisme. We passen zonering toe van de recreatie ten behoeve van het natuurbehoud.

Voor natuur en landschap zetten we in op robuuste en samenhangende ecologische structuren. We zetten in op het herstel, de versterking en verbinding van landschappelijke eenheden, in lijn met het recent vastgestelde biodiversiteitsplan. Hierbij past een sterke en robuuste ontwikkeling van beekdalstructuren, die ook leidend zijn voor de hydrologische maatregelen. We streven naar het toevoegen van groen en bomen waar hitte-eilanden zijn, naar een groene dooradering van de nieuwbouwgebieden en slimme oplossingen voor gebieden waar in hoge dichtheid wordt gebouwd.

In dit alternatief is duurzaamheid leidend. We streven naar een zoveel mogelijk zelfvoorzienende energievoorziening, we benutten daken en infrastructuur voor het opwekken van zonne-energie. We zetten daarbij in op een goede laadinfrastructuur en stimuleren het gebruik van elektrische (deel)-auto's in combinatie met het openbaar vervoer en de fiets. Ook creëren we meer mogelijkheden voor collectieve warmteoplossingen.

Alternatief 2: ondernemerschap en een grote eigen verantwoordelijkheid van de Barnevelder.

In alternatief 2 houden we sterk vast aan de cultuur van Barneveld, waarin ondernemerschap en een grote eigen verantwoordelijkheid van de Barnevelder centraal staan. De uitbreiding van het aantal woningen is groter dan in alternatief 1: 10.000 extra woningen (dus 4.000 meer dan het nulalternatief) wat een groei van ongeveer 25.000 Barnevelders betekent. Deze groei vindt in alle kernen plaats en vooral de kleinere kernen krijgen de ruimte om meer dan nu uit te breiden.

Deze grote groei maakt Barneveld aantrekkelijk voor mensen uit andere delen van Nederland, met name vanuit de regio Utrecht..

In dit alternatief is de bedrijvigheid een belangrijk onderwerp. We maken onze centrale plaats in Nederland als groeiend economisch centrum rondom logistiek en agrobusiness topprioriteit door onze bedrijventerreinen uit te breiden. We stellen daarbij wel als randvoorwaarde dat de nieuwe bedrijventerreinen duurzaam zijn, dus aandacht hebben voor zaken als een duurzame opwekking van hun energie, materiaalkringlopen en een duurzame logistiek.

De groei van de bedrijventerreinen en woningbouw vereist een flinke verbetering van de vervoers- en infrastructuur. Daarbij gaan we er vanuit dat er een flinke toename zal zijn van het autogebruik en van het vrachtverkeer. Omdat een deel van de ontwikkelingen ten oosten van Barneveld zal plaatsvinden is een rond- of randweg daarin onmisbaar en dienen aansluitingen op de A1 en A30 te worden verbeterd en te worden uitgebreid. De toenemende bevolking en bedrijvigheid vereist een verbetering van de doorstroming. Dat we gaan realiseren met nieuwe infrastructuur.

Veel bedrijvigheid in Barneveld heeft nu een agrarisch karakter. Dit karakter staat onder druk door de stikstofuitstoot en landelijke wensen op het gebied van natuurbeheer. In dit alternatief zet Barneveld zich in voor het behoud en de groei van haar agrarische sector. Dit bewerkstelligen we door in te zetten op technologische vernieuwingen die intensieve landbouw en veehouderij optimaal mogelijk blijven maken door het met technologie beperken van de impact op de omgeving. Ingrepen in het bodem- en watersysteem zijn primair vanuit de techniek ingegeven.

Voor recreatie zijn de bestaande natuurgebieden de logische uitloopgebieden voor de Barnevelder. Deze gebieden zijn ook interessant voor toeristen van buiten Barneveld. Wij willen Barneveld aantrekkelijk houden voor het toerisme door het scheppen van moderne en adequate voorzieningen voor het toerisme in en aan de rand van onze natuurgebieden.

De verbetering van natuur en landschap staat niet centraal in dit alternatief. Het behoud van natuur en landschap en bestaande landschappelijke eenheden is geen doel op zichzelf. We geven uitvoering aan de regelgeving zoals de KRW en de milieuregelgeving. Ook in dit alternatief is een duurzame energieopwekking belangrijk. Dat kan door grootschalige technologische oplossingen als grootschalige windparken en

zonneparken. De laadinfrastructuur ontwikkelt zich naar behoefte en de technische mogelijkheden.

4.4. PROCES VAN ALTERNATIEFONTWIKKELING EN VOorgenomen ALTERNATIEF

Geen van de hierboven geschetste alternatieven is aan te merken als het voorkeursalternatief. De hierboven geschetste alternatieven zijn zo gekozen dat goed duidelijk wordt wat de gevolgen zijn van mogelijke te maken keuzes in Omgevingsvisie gelet op de brede (maatschappelijke) opgave voor Barneveld. Het voorkeursalternatief, of te wel de doelen en ambities die de Omgevingsvisie gaan vormen, wordt vanuit de alternatieven, de participatie met de samenleving en bestuurlijke weging ontwikkeld. Dat zal samen met het ontwikkelen van de omgevingsvisie worden gevormd. Dat proces ziet er als volgt uit.

• Eerste ronde effectbepaling

De eerste stap is dat we de alternatieven die in deze NRD zijn beschreven verder uitwerken. Vervolgens bepalen we de effecten van de alternatieven. Deze effectbepaling geeft inzicht in de aandachtspunten, de positieve en negatieve effecten van de beide alternatieven. Met deze inzichten maken we een uitwerking van de concept-Omgevingsvisie. Daarin nemen ook de geluiden, inzichten en behoeften van de samenleving mee. Dat is een bestuurlijke afweging. De concept-Omgevingsvisie is daarmee ook de uitwerking van het voorkeursalternatief

• Tweede ronde effectbepaling

In de tweede ronde van effectbepaling beoordelen we de effecten van de concept Omgevingsvisie. Dit levert mogelijk aandachtspunten op voor de verdere uitwerking van de Omgevingsvisie in de uiteindelijke Ontwerp-Omgevingsvisie. We nemen de uitkomsten mee, wat kan leiden tot bijstelling van doelen en ambities. In deze tweede ronde wordt ook duidelijk welke onzekerheden en leemten in kennis er zijn met betrekking tot de effecten en gevolgen.

• **Opstellen evaluatie en monitoringsprogramma**
Vanwege de leemten in kennis en de onzekerheden bij het bepalen van de milieueffecten vindt tijdens de uitvoering van de Omgevingsvisie monitoring plaats. Met deze monitoring vergelijken we de werkelijk optredende effecten met de voorspelde effecten. Grote afwijkingen tussen de voorspelde en werkelijk optredende effecten kunnen aanleiding de Omgevingsvisie aan te passen. Het MER zal een aanzet geven voor de ontwikkeling van een monitoringsprogramma.

5. REIKWIJDTE EN DETAILNIVEAU VAN HET ONDERZOEK

5.1. BEOORDELINGSKADER THEMA'S, EFFEC-
TEN, INDICATOREN EN WEGING

Bij een milieueffectrapportage is het gebruikelijk om aan de voorkant aan te geven op welke aspecten de beoogde ontwikkeling in de fysieke leefomgeving worden beoordeeld. In het verlengde van de Omgevingswet ligt het voor de hand de reikwijdte van dit beoordelingskader te verruimen met de thema's gezondheid, duurzaamheid en veiligheid.

Het beoordelingskader is in eerste instantie ondersteunend aan de te maken strategische keuzes in het kader van de Omgevingsvisie Barneveld. Het beoordelingskader helpt bij het maken van integrale afwegingen op strategisch niveau. Het vormt de basis voor verdere uitwerking als hulpmiddel voor meer concrete afwegingsvraagstukken in de ontwikkeling van Barneveld.

5.2. DOELSTELLINGEN

Het beoordelingskader voor deze m.e.r. benoemt tien doelstellingen, die we belangrijk vinden bij het maken van strategische keuzes over de combinatie en afweging tussen alle functies die ruimte vragen in onze gemeente. Deze doelstellingen zijn in het onderstaande schema beschreven en gerelateerd aan de ruimtevragende functies en de daaraan gekoppelde keuzevraagstukken.

Doelstellingen beoordelingskader Omgevingsvisie Barneveld

DOELSTELLING	BESCHRIJVING EN RELATIE MET RUIMTELIJKE FUNCTIES
Klimaatneutraal	De waarde wordt vooral uitgedrukt in reductie van CO2-uitstoot door vermindering van energiegebruik (prestatie) en vervanging van fossiele bronnen door duurzame energie (zon, wind, warmte). Belangrijke indicatoren zijn bijvoorbeeld de energieprestatie van gebouwen en de CO2-uitstoot van mobiliteit en bedrijven.
Circulair	Circulair gaat over het sluiten van afval- en grondstofkringlopen en het daarmee verkleinen van de negatieve impact op de wereld van bouwen, productie en consumptie in Barneveld. Voor de fysieke leefomgeving gaat het daarbij om het toepassen van de beginselen van circulariteit op: • de gebouwde omgeving (circulair bouwen, renoveren, beheren en slopen) • organische stromen en voedsel (o.a. voedsel regionaal produceren en vermarkten, en kringlooplandbouw)

5.3. INDICATOREN

Voor de MER zullen de doelstellingen worden vertaald naar indicatoren die werkbaar zijn in relatie tot de te maken afwegingen in het kader de Omgevingsvisie. De kunst van het uitwerken van een passende set indicatoren zit in de beperking. We hebben daartoe de volgende criteria onderscheiden. Een goede indicator voor de Omgevingsvisie moet:

- gekoppeld zijn aan één of meer doelstellingen;
- relevant zijn voor de te maken keuzes in de Omgevingsvisie Barneveld en een daarbij passend abstractieniveau hebben;
- beïnvloedbaar zijn door de gemeente Barneveld;
- meetbaar zijn of middels expert judgement te waarderen zijn;
- bij elkaar invulling geven aan de wettelijke verplichting om de – verwachte – milieugevolgen van voorgenomen ontwikkelingen in beeld te brengen;
- in principe betrekking hebben op de hele gemeente en de mogelijkheid bieden voor differentiatie naar de verschillende kernen.

Natuurinclusief	De waarde wordt bepaald door de mate waarin natuur en diervriendelijkheid wordt gecombineerd met de ruimtevragende functies en een biodivers ecosysteem mogelijk maakt. Hierrbij gaat het onder andere om ecologische groenstructuren, parken en tuinen, natuurinclusieve landbouw, nestgelegenheden in gebouwen, groene gevels en infrastructuur (taluds) inrichten als biotoop.
Inclusief en betaalbaar	Inclusiviteit wordt bepaald door de mate waarin bewoners van Barneveld kunnen meedoen in de gemeente. Betaalbare woningen, toegankelijk(e) vervoer en toegang toegang tot waardig werkzijn dan belangrijke aspecten.
Leefbaarheid	Leefbaarheid betreft de mate waarin de fysieke leefomgeving prettig leven in de gemeente mogelijk maakt. Aspecten die dan in beeld komen zijn de kwaliteit van de leefomgeving, sociale veiligheid, prettige stedelijke ruimtes met een combinatie van functies, het voorkomen van overlast en hinder en goede maatschappelijke voorzieningen.
Gezondheid	Gezondheid betreft zowel de fysieke als de mentale gezondheid: • gezondheid: betreft zaken als worden mensen uitgenodigd te bewegen, is er sprake van een gezond voedselomgeving • onderwijs: zijn er voldoende onderwijsmogelijkheden en zijn deze goed gespreid, zijn er mogelijkheden van persoonlijke ontplooiing • milieu en leefomgeving: is er sprake van een schone leefomgeving (geen geur- of geluidsoverlast, schone lucht, schone bodem etc.) • sociale cohesie: stimuleert de omgeving sociale steun, wederkerigheid, wederzijds respect en de verbondenheid binnen en tussen groepen
Veilig	Veiligheid is een waarde met een aantal verschillende invalshoeken zoals: • De fysieke veiligheid van woon-werkomgeving, omgeving van maatschappelijke voorzieningen en grote evenementen. • Verkeersveiligheid en vervoer van gevaarlijke stoffen vormen een andere dimensie van veiligheid.
Economisch vitaal	Economisch vitaal betreft de mate waarin de Barneveldse economie gezond is en ontwikkelkansen biedt voor inwoners van de gemeente, de regio en Nederland. Ruimtelijke randvoorwaarden die daarbij belangrijk zijn: een goed woon- en vestigingsklimaat met voldoende betaalbare woningen, goed en vlot bereikbare werkgebieden en diverse werkmilieus.
Klimaatbestendig	Klimaatbestendig betreft de mate waarin Barneveld is voorbereid op de gevolgen van klimaatverandering. Het beperken van wateroverlast en hittestress voor woon- en werkgebieden is daarbij van groot belang. Cruciaal is ook het beperken van de kans op overstromingen en het beperken van de gevolgen daarvan, onder ander voor de vitale infrastructuur.
Ruimtelijke kwaliteit	Onder ruimtelijke kwaliteit verstaan we hier de kwaliteit van architectuur, stedenbouw en landschap en cultuurhistorisch erfgoed. Het gaat zowel om functionele als esthetische kwaliteit. Daarbij is het belangrijk om spanningen inzichtelijk te maken tussen behoud en bescherming van bestaande waarden en kansen voor verbetering van de ruimtelijke kwaliteit door nieuwe ontwikkelingen.

5.5. WIJZE VAN ONDERZOEK EN DETAILNIVEAU

De m.e.r. voor de Omgevingsvisie is uniek voor Barneveld vanuit twee invalshoeken: het is de eerste keer dat we volledig in de geest van de Omgevingswet werken aan een milieueffectrapportage. Omdat de Omgevingswet een breder begrip van de leefomgeving hanteert dan de Wet milieubeheer, is het beoordelingskader ook breder met aandacht voor zaken als leefbaarheid en gezondheid. Dat leidt tot een complex beoordelingskader. Ook moet worden bedacht dat de Omgevingsvisie een richtinggevend document is dat niet in detail de toekomst beschrijft. De omgevingsvisie geeft richting aan vervolgbesluiten. Dit betekent ook dat de meeste effecten slechts globaal onderzocht kunnen worden en dat rekening moet worden gehouden met grote onzekerheden.

ALTERNATIEF A:

Ze er ne ga tief	ne ga tief	ne u traal	po si tief	Ze er po si tief	score
					klimaatneutraal
					leefbaarheid
					gezondheid
					Ruimtelijke kwaliteit
					Economische vitaliteit

Niet alle aspecten zijn in dit schema opgenomen.

5.6. OMGAAN MET ONZEKERHEDEN

Het schrijven van een visie over de toekomst is altijd behept met onzekerheden en leemten in kennis. Dat maakt dat ook de m.e.r. te maken heeft met onzekerheden over de ontwikkelingen. Voor een deel zullen deze onzekerheden en leemten kunnen worden opgevangen met een deskundigenoordeel (expert judgement).

De huidige situatie kan, in belangrijke mate op basis van feitelijke informatie over de kwaliteit van de fysieke leefomgeving, in beeld worden gebracht. Modelberekeningen kunnen voor bijvoorbeeld mobiliteit, luchtkwaliteit, stikstofdepositie, water (kwaliteit/kwantiteit) en geluid de te verwachten effecten tot 2030 (en soms daarna) kwantificeren. In aanvulling daarop wordt, voor een aantal aspecten op basis van expertbeoordeling een kwalitatief beeld geschetst van de verwachte effecten op de langere termijn van grote ontwikkelingen in de fysieke leefomgeving.

Omdat de praktijk altijd anders is dan de voorspelling, is het zaak gedurende de uitvoering van de Omgevingsvisie de gevolgen te monitoren. Daarom omdat er een monitoringsprogramma zal worden opgesteld om de effecten van de Omgevingsvisie te volgen en, indien daar aanleiding voor is, de visie bij te stellen.

BIJLAGE BARNEVELDSE VISIE EN BELEIDSKADERS

• VISIE TOERISME EN RECREATIE

Deze visie is in juni 2020 vastgesteld. Recreatie en toerisme is een belangrijke sector in Barneveld met veel werkgelegenheid. Doelstelling van het beleid is deze bedrijfstak te versterken op velerlei vlak. Een beleid dat inspeelt op huidige trends en ontwikkelingen, maar daarnaast ook aansluit bij, en verdere invulling geeft aan, reeds opgestelde (regionale) beleidsstukken Dit doen we samen met betrokken partners.

• VISIE VERBLIJFSRECREATIE

De Visie verblijfsrecreatie is van oktober 2015. Recreatie en toerisme is een belangrijke sector in Barneveld met veel werkgelegenheid. Doelstelling van het beleid is het toekomstbestendig maken van de sector. Kansrijke bedrijven laten doorgroeien, achtergebleven parken een inhaalslag laten maken. En er is een wens tot verbreding/verschuiving in het aanbod.

• ACTUALISERING PERIFERE DETAILHANDEL-BELEID REGIO FOODVALLEY 2020-2025

Sinds 2010 is er een gezamenlijk regionaal beleid voor perifere detailhandel (PDV, bijvoorbeeld woonboulevards) en grootschalige detailhandel GDV (bijv. warenhuizen). Dit beleid is intussen twee maal geactualiseerd. In de laatste actualisatie van 19 september 2019 is de keuze gemaakt om de GDV verder niet te benoemen, omdat deze onder de reguliere detailhandel valt.

• VISIE WERKLOCATIES FOODVALLEY

Deze visie is op 28 april 2021 vastgesteld. Onze werklocaties zijn de belangrijkste dragers onder de economie van Foodvalley. We willen ruimte blijven bieden voor groei van ons bedrijfsleven, maar vooral ook de kwaliteit en vitaliteit van onze (bestaande) werklocaties hooghouden. Het bedrijfsleven heeft te maken met verschillende trends die enorme impact hebben op de bedrijfsvoering en de (vereiste) kwaliteit van werklocaties. Ook de omvang en het soort ruimtevraag verandert daarbij, denk aan een circulaire economie, energietransitie, robotisering en digitalisering. Het goed begrijpen en kunnen vertalen van de impact van deze trends op de ruimtevraag van bedrijven is cruciaal voor een toekomstbestendige voorraad werklocaties.

• GEMEENTELIJK VERKEERS- EN VERVOERS-PLAN (GVVP)

Het gemeentelijk Verkeers- en vervoerplan is op 13 december 2017 vastgesteld en wordt binnenkort geactualiseerd. Het beleid richt zich op:

- 1. Werken aan de externe bereikbaarheid (het benutten van de strategische ligging);
- 2. Werken aan de interne bereikbaarheid (het verbeteren van de bestaande infrastructuur);
- 3. Werken aan de wensen uit dorpen en wijken (de infrastructurele verbeteringen op wijk- of buurtniveau).

• BELEIDSPLAN BIODIVERSITEIT

Het in november 2021 vastgestelde Beleidsplan biodiversiteit beoogt inzicht bieden in wat we willen doen in biodiversiteit in ander beleid, stedelijk gebied, landelijk gebied en natuur en daarin ambitie bepalen.

• NOTITIE CULTUURHISTORISCH BELEID

De Notitie cultuurhistorisch beleid bepaalt de cultuurhistorische waarden en hoe wij daarmee willen omgaan binnen de kaders die de wet stelt. Deze notitie wordt gebruikt bij het opstellen van bestemmingsplannen.

• MONUMENTEN BELEID - ERFGOED VERORDENING + VERSOBERING MONUMENTENBELEID UIT 2011

Het monumentenbeleid is in juli 2016 geactualiseerd en is gericht op het behouden en beschermen van de bestaande monumenten

• SCHONE LUCHT AKKOORD

Barneveld heeft in januari 2021 het Schone lucht akkoord ondertekend. Het akkoord beoogt door een schonere lucht in 2030 een gezondheidswinst van 50% te bereiken in vergelijking met 2016. Een belangrijk deel van het akkoord voeren we samen met de regio en de regiogemeenten uit.

• REGIONAAL ADAPTATIEPLAN VALLEI EN VELUWE (RAP)

Op basis van het landelijke Deltaprogramma Ruimtelijke Adaptatie (DPRA) hebben overheden de opgave om vanaf eind 2020 klimaatadaptief te werken en in 2050 klimaatbestendig te zijn. In Barneveld

wordt daartoe het Plan van Aanpak Klimaatadaptatie (PvA) uitgevoerd. Een tussenevaluatie is in april 2020 gepresenteerd. In het Regionaal Manifest Ruimtelijke Adaptatie hebben 28 gemeenten, waterschap Vallei en Veluwe, provincies Gelderland en Utrecht, Vitens, Veiligheidsregio's en Rijkswaterstaat de ambitie uitgesproken om in 2050 klimaatrobuust te zijn.

• **STARTNOTITIE CIRCULAIRE ECONOMIE 2020**

Het doel van deze startnotitie is het komen tot een vertaling van de ambities die genoemd worden in de strategische visie. Dit zal in de Omgevingsvisie worden uitgewerkt.

• **STRATEGIENOTA GRONDSTOFFEN 2020-2024**

De focus van het Strategieplan ligt op circulair en duurzaam grondstoffenbeheer. Het doel is de hoeveelheid restafval te verminderen en de kwaliteit van de reststromen te verbeteren, zodat deze beter kunnen worden hergebruikt.

• **UITVOERINGSPLAN BEWUST OMGAAN MET LICHT 2020-2026**

Het Uitvoeringsplan licht in de openbare ruimte richt zich op bewuster omgaan met licht. We willen, nog bewuster dan de afgelopen jaren al is gedaan, samen met de direct betrokkenen kijken naar waar licht noodzakelijk is en waar donkerte wenselijk is.

• **ACCOMMODATIEBELEID SPORT EN CULTUUR**

In maart 2022 is de Nota Accommodatiebeleid Sport en Cultuur vastgesteld. Deze nota volt uit de Strategische visie waarin de gemeente stelt dat ze streeft naar een betaalbaar gevarieerd voorzieningenaanbod. De nota geeft handvatten voor de rol van de gemeente bij het creëren en in stand houden van voorzieningen voor sport en cultuur.

• **ENERGIEVISIE GEMEENTE BARNEVELD 2015-2020**

Deze energievisie is op 8 juli 2015 vastgesteld. De gemeente Barneveld voelt de urgentie om een bijdrage te leveren aan een schone, betrouwbare en betaalbare energievoorziening en heeft doelen vastgesteld die hoger liggen dan de landelijke energiedoelstellingen: 2% energiebesparing per jaar en 20% duurzame energie-opwekking in 2020. Met de Energievisie 2015-2020 wil de gemeente invulling geven aan haar energiebeleid en –activiteiten voor de komende vijf jaar. Op basis van het huidige energiegebruik, het geprognoseerde energiegebruik en de potentie van de verschillende duurzame energiebronnen, is een energiemix opgesteld.

• **TRANSITIE VISIE WARMTE**

Deze Warmtevisie is in november 2021 vastgesteld. Vanuit het Klimaatakkoord is er voor gemeenten een opgave om uiterlijk in 2021 een warmtevisie op te stellen, waarin het tijdpad wordt vastgelegd voor een (stapsgewijze) aanpak richting aardgasvrij in 2050. Gemeenten moeten, met betrokkenheid van stakeholders, aangeven hoe zij vóór 2030 1,5 miljoen bestaande woningen aardgasvrij denken te krijgen (in Barneveld gaat het om circa 4.000 bestaande woningen).

• **VISIE WINDENERGIE**

De Visie Windenergie van januari 2016 is een uitwerking van de Energievisie met betrekking tot het thema wind en dient als notitie van uitgangspunten voor het proces om uiteindelijk te komen tot realisatie. In deze mix is ook de realisatie van 4 tot 8 windturbines opgenomen.

• **BELEIDSPLAN SOCIAAL DOMEIN**

Het Beleidsplan Sociaal Domein van 30 januari 2019 is een uitwerking van de koers en de opgaven voor het sociaal domein die in de Strategische Visie Barneveld 2030 zijn benoemd. Het gaat in het sociaal domein om (het groeien naar) zelf- & samenredzaamheid en om (kunnen) meedoen. Dit is dus niet beperkt tot jeugdhulp, maatschappelijke ondersteuning en bijstand & re-integratie. Ook voor- en vroegschoolse educatie, sporten & bewegen, schuldhulpverlening en culturele activiteiten behoren tot het sociaal domein.

• **UITVOERING AGENDA CULTUUR**

De visie uit 2020 is opgesteld om een duidelijker beeld te geven wat er speelt in het culturele veld. Wat willen we doen en wat speelt er? Het beleid is gericht op uitvoering en wordt regelmatig geüpdatet.

• **KADERSTELLEND NOTITIE MASTERPLAN PRIMAIR ONDERWIJS, VOORTGEZET ONDERWIJS EN SPECIAAL ONDERWIJS 2017-2032**

Het doel van een masterplan is het opstellen van een visie voor wat betreft onderwijshuisvesting voor de komende 4 jaar met een doorkijk naar de jaren daarna. Waar willen we naar toe met het onderwijs in Barneveld? In die visie moet worden weergegeven welke ontwikkelingen er te verwachten zijn wat betreft leerlingenaantallen en de benodigde huisvesting.

• **MASTERPLAN BUITENSPORT 2028**

Goeie buitensport voorzieningen en goed onderhoudsniveau voor de verschillende velden. Mogelijkheden voor uitbreiding, en voorzieningen planmatig uitbreiden.

• **INTEGRAAL VEILIGHEIDSPAN**

Het integrale veiligheidsplan is in 2019 vastgesteld. Veiligheid is één van de belangrijkste aandachtsgedebieden van de overheid. Gemeenten hebben wettelijk gezien – in de samenwerking met veiligheidspartners, inwoners en ondernemers – een regierol: zij verbinden, zij initiëren, zij inspireren en zij bewaken.

• **BELEIDSVISIE EXTERNE VEILIGHEID BARNEVELD**

De beleidsvisie externe veiligheid is in 2009 vastgesteld. Omdat de regelgeving met betrekking tot externe veiligheid met de komst van de Omgevingswet verandert, is een actualisatie van de visie op externe veiligheid nodig.

• **MILIEUBELEIDSPLAN 2001 - 2004**

Het laatste milieubeleidsplan van de gemeente Barneveld is in 2001 vastgesteld. Het plan is niet meer geldig en moet worden geactualiseerd.

• **NOTA HORECABELEID 2016-2020**

Deze nota stamt uit juni 2016. De horeca binnen onze gemeente stimuleren en ondersteunen binnen onze mogelijkheden als gemeente. Het doel van deze nota horecabeleid is om de visie en de wettelijke kaders in de gemeente te beschrijven en hiermee een bijdrage te leveren aan het bereiken van een goede balans tussen de belangrijke economische en recreatieve functie van horeca en het bewaken van de woon- en leefsituatie en gezondheid. Het beleid is verlopen en dient te worden geactualiseerd.

• **EVENEMENTENBELEID GEMEENTE BARNEVELD 2020-2025**

Deze nota is in april 2020 vastgesteld. De gemeente Barneveld vindt evenementen belangrijk en streeft naar een gedegen en integraal evenementenbeleid. Evenementen leveren een welkome bijdrage aan het culturele, economische en sociaal-maatschappelijke leven en geven ze een positieve impuls aan toerisme en recreatie. Er is een relatiemanager evenementen aangesteld en er kunnen subsidies worden aangevraagd. Deze werkwijze is vastgelegd in het evenementenstimuleringsbeleid.

• **SPEELRUIMTEBELEIDSPLAN**

De beleidsplan uit 2016 beoogt meer handvatten voor uitvoering en communicatie op plekniveau te krijgen binnen een duidelijke gemeentebrede en met bewoners opgestelde visie. Er is vraag naar nieuwe

beleidsuitgangspunten en een analyse van de speelsituatie in relatie tot deze uitgangspunten.

• **GROENSTRUCTUURPLAN BARNEVELD**

Dit plan uit januari 2011 beschrijft de lange termijn visie ten aanzien van de inrichting van het openbaar groen van de gemeente Barneveld om de groenstructuren in en de herkenbaarheid van de kernen te behouden, ontwikkelen en versterken.

• **FUNCTIEVERANDERINGSBELEID REGIO FOODVALLEY 2016 EN GEBIEDSVISIE FUNCTIEVERANDERINGSWONINGEN**

Het functieveranderingsbeleid uit 2017 is gericht op verbetering van de ruimtelijke kwaliteit in het buitengebied. Het richt zich op stoppende agrarische bedrijven, die in ruil voor beëindiging van het bedrijf en sanering van alle bebouwing, ruimtelijke ontwikkelingsmogelijkheden krijgen in het buitengebied.

• **GEBIEDSVISIE ESVELDERBEEKZONE**

Deze gebiedsvisie van 3 januari 2011 Het gebied tussen Barneveld-Noord en Harselaar is een groen gebied met een agrarisch karakter. Vier grondeigenaren hebben plannen om de potentie van de plek optimaal te benutten en invulling te geven aan diverse beleidsdoelen. In het plangebied Esvelderbeekzone zijn daarom de volgende vier projecten tot inrichtingsplannen uitgewerkt. Natuurverevening en -compensatie Waterbergingsopgave Landgoedontwikkeling Vestiging KinderHospice, woningbouw.

• **GEBIEDSVISIE ZEUMEREN**

Integrale gebiedsvisie van september 2011 voor 10 jaar. De gebiedsvisie vormt een afwegingskader voor nieuwe ontwikkelingen in het gebied.

• **DORPSVISIES**

Diverse kernen hebben in de afgelopen jaren een eigendorpsvisie opgesteld. Deze dorpsvisies vormen een belangrijk fundament van de Omgevingsvisie.